

SENTÈNCIA

En nom del Poble Andorrà.-

A la vila d'Andorra la Vella, el 26 de febrer del 2019.

Reunida la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del magistrat Sr. Vincent ANIÈRE, i els magistrats Sr. Carles CRUZ MORATONES i Sra. Eulàlia AMAT LLARI ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- Prèvia petició de citació del 17-01-2018, per escrit de data 27-02-2018, la representació processal de la Sra. M. P. A. i de la companyia d'assegurances XXX, SA, va formular demanda en reclamació de quantitat a tramitar pel procediment civil abreujat contra la societat XXX, SA, i la companyia XXX, SA, demanant llur condemna solidària a abonar a la Sra. P. la quantitat de 2.379,28.-euros, amb els interessos legals a partir del 28-09-2013 o subsidiàriament des de la contesta, més les costes judicials, inclosos els honoraris d'advocat i de procurador.

II.- Per escrit del 13-03-2018, la representació processal de la societat XXX II, SA, i de la companyia XXX, SA, va demanar el desistiment de la demanda formulant una excepció de cosa jutjada.

El 26-03-2018, la representació processal de la Sra. M. P. A. i de la companyia d'assegurances XXX, SA, es va oposar a dita excepció.

III.- Per Sentència de data 19-07-2018, el Tribunal Unipersonal va decidir:

“PRIMER.- Desestimar la demanda formulada en data 13 de febrer del 2018 per part de la Sra. M. P. A. i la societat XXX SA, contra les societats XXX SA i XXX SA.

SEGON.- Condemnar en costes als demandants, incloses les derivades d'advocat i procurador.”.

IV.- Contra aquesta resolució, ha interposat recurs d'apel·lació la representació processal de la Sra. M. P. A.

Demana la revocació íntegra de la sentència i que es dictés una altra estimant les seves peticions inicials, amb imposició de les costes judicials inclosos els honoraris devengats per la intervenció d'advocat i procurador, en les dues instàncies.

La representació processal de la companyia d'assegurances XXX, SA, manifesta que res té a dir en relació a l'escrit de conclusió de la part apel·lant.

La representació processal de la societat XXX, SA, i de la companyia XXX, SA, sol·licita la confirmació de la sentència en tots els seus extrems i la imposició de les costes a la part recurrent.

Ha actuat com a magistrat ponent el Sr. Vincent ANIÈRE.

FONAMENTS DE DRET

I.- És pacífic que va tenir lloc un accident de la circulació el dia 28-09-2013, a Sant Julià de Lòria quan van entrar en col·lisió, d'una part, el vehicle PEUGEOT 307 propietat de la Sra. M. P. A., assegurat prop de la companyia XXX, SA, i que en aquest moment era conduït pel Sr. J. A. G. S., empleat del taller mecànic de la societat XXX, SA, a qui la Sra. P. havia confiat el seu vehicle per efectuar un canvi de pneumàtics, essent aquesta societat assegurada prop de la companyia XXX, SA, i d'altra part, la motocicleta HONDA Silver Wing del Sr. F. G. L., conduïda per ell mateix i assegurada prop de la companyia XXX.

Aquest accident va donar lloc a un primer procediment abreujat al terme del qual la sentència d'instància, confirmada per aquesta Sala el 25-07-2017, va desestimar íntegrament la demanda de la Sra. M.P.A. i de la companyia d'assegurances XXX SA en contra de la societat XXX, SA, i de la companyia XXX SA al considerar que no estaven reunides les condicions de l'èxit de l'acció de responsabilitat extracontractual entaulada per la part agent ja que la culpa exclusiva de l'accident s'havia d'atribuir al motorista i que per consegüent s'havia d'absoldre la societat demandada.

És en aquestes condicions que, sis mesos més tard, les mateixes demandants van iniciar el present plet.

Però el tribunal unipersonal va donar lloc a l'excepció de cosa jutjada formulada per les defenents.

II.- La part recurrent s'alça en contra d'aquesta decisió argumentant que no es podia admetre l'excepció de cosa jutjada tota vegada que en el primer procediment es va exercitar una acció extracontractual mentre que en el present s'exercita una acció contractual i que essent diferent la fonamentació jurídica també ho és la *causa petendi*, i que per consegüent no pot existir identitat en la pretensió. Afegeix que existeix un contracte d'obra entre la Sra. P. i el taller en el decurs de l'execució del qual el vehicle de la primera va patir danys en violació de l'obligació de guarda i custòdia al càrrec del segon.

Així, apareix que la part recurrent torna a afirmar el mateix argument exposat en primera instància en l'escrit de contesta a l'excepció de cosa jutjada que la *causa petendi* és diferent perquè la fonamentació jurídica de la demanda no és la mateixa, sense però aportar cap element que permeti contradir la motivació del Batlle al respecte.

Aquest darrer va constatar que existia identitat en les parts intervinents, com en la pretensió exercitada i el substrat fàctic, i que la doctrina del Tribunal Superior no atenia al títol jurídic invocat o al component jurídic de l'acció a l'hora de delimitar *la causa petendi* de la cosa jutjada sinó únicament als elements fàctics i a la realitat històrica plantejada.

Aquest plantejament s'ha de confirmar, amb les precisions que hem de fer sobre la noció de *causa petendi*.

En efecte, el sol fet de canviar la qualificació de l'acció exercitada per tornar a demanar la mateixa cosa (el cost de les reparacions del vehicle), en un judici oposant les mateixes parts per raó d'un mateix accident, no és suficient per escapar dels efectes de la cosa jutjada lligada a la primera resolució que va resoldre el mateix litigi.

S'ha de precisar que en el primer procediment la part agent havia exercitat una acció de responsabilitat extracontractual i el tribunal havia determinat si els requisits de la mateixa estaven constituïts, conclouent que no eren, solució confirmada per aquesta Sala que va motivar que pronunciar-se en base a una fonamentació jurídica totalment nova (la contractual) com ho reclamava la part apel·lant hauria suposat a la vegada una incongruència per part de l'òrgan judicial i una indefensió al perjudici de la part defenent.

És així que la mateixa part agent ha iniciat de nou el mateix plet però invocant la responsabilitat contractual.

Però aquest nou procediment no pot prosperar.

Com ho vam recordar de manera detallada recentment (TSJC 190/17 del 27-03-2018 i 112/18 del 24-07-2018) la finalitat de la cosa jutjada és que el que ja s'ha discutit i jutjat una vegada no pot tornar a ser-ho en un altre

procediment. L'essència de la institució de la cosa jutjada correspon a uns imperatius de seguretat jurídica, a la voluntat de garantir l'execució de les sentències judicials sense que els litigis es puguin perllongar de manera indefinida, i també a la necessitat de salvaguardar el prestigi dels Tribunals.

És per això que les resolucions fermes tenen efectes de cosa jutjada i vinculen als tribunals, a les parts, a tots els ciutadans i als poders públics, sense que ningú pugui anar en contra d'allò decidit pel tribunal a la seva resolució, i que exclouen qualsevol altre procés posterior amb el mateix objecte.

III.- Pel que fa a la identitat de *causa petendi*, hem de precisar que si bé és cert que aquesta integra el fonament fàctic a l'exclusió de la qualificació escollida per les parts, també pot integrar d'una certa manera el fonament jurídic però en el sentit dels fets jurídics.

Sobre aquesta darrera noció l'exposat en el llibre de dret civil processal del Principat d'Andorrà, capítol 7 p 120 permet entendre millor que :

“La pretensió, i a través seu l'objecte del judici, està integrada per dos elements essencials:

(...)

Un element causal (causa petendi), integrat pel conjunt de fets, aportats per l'actor a la seva demanda, que originen i individualitzen la petició per ell formulada. (...) En efecte, la inclusió d'uns determinats fets en la causa de demanar depèn de la naturalesa del dret afirmat per l'actor, ja que només són rellevants aquells necessaris que el caracteritzen i distingeixen d'altres diferents. Així, quan el demandant hagi formulat una acció de condemna o merament declarativa basada en un dret absolut o erga omnes (vgr. dret de propietat), la causa petendi estarà integrada únicament pels fets que configuren el contingut i l'objecte d'aquest dret i el caracteritzen en el pla temporal, no sent rellevants els concrets fets constitutius que l'hagin originat (vgr. la concreta manera d'adquisició de la propietat). En canvi, quan s'hagi formulat una pretensió de condemna o merament declarativa sobre la base d'un dret personal (vgr. un dret de crèdit), o bé una pretensió constitutiva, la causa de demanar comprendrà tots els fets jurídics que permeten a l'actor l'exercici de la seva acció, això és, tots els fets que caracteritzen la seva pretensió en els plans personal, objectiu i temporal.”

Per tant, al moment de determinar si existeix identitat en la *causa petendi* l'òrgan judicial ha d'analitzar la veritable natura de la pretensió esgrimida així com la qualificació a la qual els fets exposats han de portar però, i sempre citant la mateixa obra:

*“la qualificació jurídica no integra l'objecte del judici, sinó més aviat la fonamentació o motivació de la demanda, ja que els elements jurídics al·legats en la mateixa no vinculen al Jutge per obra dels aforismes llatins *iura novit curia* i *da mihi factum et dabo tibi ius*. La norma jurídica juga sens dubte un paper molt important en la configuració de la raó petitòria, ja que aquest només comprèn aquells fets que, en originar i individualitzar l'acció que s'exercita, han estat previstos per l'esmentada norma com a imprescindibles per la concessió de la tutela judicial que es pretén. **No obstant, aquesta exigència de rellevància normativa no impedeix distingir els fets de la seva fonamentació jurídica, de manera que, sent aquells els mateixos,***

la sola divergència en aquesta última (vgr. en la denominació de l'acció o en la qualificació jurídica) no obsta a la identitat de causa petendi entre dos processos."

Així les coses, sí que la cosa jutjada lligada a les sentències ja recaigudes en relació a l'accident del 28-09-2013 fa impossible introduir la mateixa acció, en el present cas una acció en responsabilitat civil, només canviant la qualificació jurídica de la mateixa passant de qualificar-la d'extracontractual a contractual.

Per tot l'exposat s'ha de desestimar íntegrament el recurs i confirmar la sentència.

IV.- La desestimació del recurs determina la condemna de la part recurrent a pagar les costes d'aquesta alçada.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas,

La Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

DESESTIMAR el recurs de la representació processal de la Sra. M.P. A., contra la Sentència del Tribunal Unipersonal, secció civil, de data 19-07-2018, que confirmem íntegrament;

IMPOSAR a la part recurrent a pagar les costes judicials de segona instància, inclosos els honoraris d'advocat i de procurador.

Aquesta resolució és ferma i executiva.

Així per aquesta nostra resolució, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-